

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. F. L., CSc., bytom N.**, právne zastúpeného JUDr. S. J., S., proti žalovanému **B. S., spol. s r. o., C.**, IČO: X., právne zastúpeného advokátkou JUDr. E. G., Advokátska kancelária AK G. & P., s. r. o., L. IČO: X., **v konaní o určenie porušenia práva na príslušný súd, zákonného sudcu a účinný prostriedok nápravy**, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2010, č. k. 1Cob 21/2010-100, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2010 č. k. 1Cob 21/2010-100 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 12. októbra 2009 č. k. 42Cb/127/2008-84 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava II. na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II. uznesením zo dňa 12. 10. 2009 č. k. 42Cb/127/2008-84 návrh žalobcu zo dňa 17. 09. 2007, doplnený podaním zo dňa 27. 11. 2007 a 09. 09. 2009 odmietol, žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania a súčasne rozhodol o vrátení súdneho poplatku za podaný návrh v sume 352,30 Eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa svojím návrhom domáhal určenia, že žalovaný mu znemožnil podanie žaloby na určenie neplatnosti uznesení valného zhromaždenia spoločnosti žalovaného konaného dňa 28. 11. 2000, ktorým bolo zmenené sídlo spoločnosti žalovaného. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 14. 08. 2009 vyzval žalobcu, aby v lehote 30 dní doplnil petit návrhu tak, aby ten bol presný, určitý, zrozumiteľný a najmä vykonateľný. Konštatoval, že žalobca síce podaním zo dňa 09. 09. 2009 doplnil petit návrhu, nie však požadovaným spôsobom a tento petit nie je v zmysle ust. § 80 písm. b/ a c/ O. s. p. ani žalobou na splnenie povinnosti, ani určovacou žalobou. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a o vrátení

súdneho poplatku podľa ust. § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30. 09. 2010 č. k. 1Cob 21/2010-100 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a žalobcovi určil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 143,85 Eur. S poukazom na ust. § 79 ods. 1 O. s. p., § 42 ods. 3 O. s. p. a ust. § 80 písm. b/ a c/ O. s. p. odvolací súd uviedol, že žalobcom navrhnutý petit je nevykonateľný a nemá žiadne právne následky. Odvolací súd konštatoval, že prvostupňový súd správne postupoval, pokiaľ žalobcu uznesením na odstránenie väd podania vyzval. Vzhľadom k tomu, že žalobca tento nedostatok žaloby neodstránil, podľa odvolacieho súdu prvostupňový správne podanie žalobcu odmietol.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že postupom súdov mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom v konaní rozhodoval vylúčený sudca. Dovolateľ uviedol, že na výzvu súdu prvého stupňa upravil dňa 09. 09. 2009 petit návrhu na začatie konania, ktorý petit súd prvého stupňa odmietol s jediným odôvodnením, že návrh nie je v zmysle ust. § 80 písm. b/ a c/ O. s. p. ani žalobou na splnenie povinnosti, ani určovacou žalobou, pričom na doplnenú časť petitu súd neprihliadol z dôvodu podľa ust. § 43 ods. 3 O. s. p. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, podľa dovolateľa nemožno zistiť, či tento súd prihliadol na celé znenie upraveného petitu zo dňa 09. 09. 2009. Žalobca považuje takéto odôvodnenia súdov oboch stupňov za nepreskúmateľné a zároveň upozorňuje na okolnosť, že o zmene petitu návrhu súd nerozhodol podľa ust. § 95 O. s. p.

Dovolateľ ďalej zdôraznil, že súd prvého stupňa svoje konštatovanie s poukazom na ust. § 80 písm. b/ a c/ O. s. p. nijako neodôvodnil, pričom odvolací súd si účel určovacej žaloby pravdepodobne zmýlil s účelom predbežnej ochrany obce, resp. predbežného opatrenia. S poukazom na ust. § 5 a ust. § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka žalobca uviedol, že petitom zo dňa 09. 09. 2009 žiadal o výrok, ktorý konštatuje, že došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, definuje škodu spôsobenú zrejším zásahom a ukladá povinnosť úhrady spôsobenej škody.

Dovolateľ v podanom dovolaní poukázal na skutočnosť, že vec bola pôvodne vedená pod č. k. 19C/67/2007 a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Kataríne Fakanovej, ktorá je dodnes sudkyňou Okresného súdu Bratislava II. Po pridelení veci z občianskoprávneho oddelenia do obchodného oddelenia, bola vec postúpená na Okresný súd Nitra a po vrátení veci späť na Okresný súd Bratislava II. bola vec zapísaná do oddelenia Cb. Žalobca považuje svoj petit v druhej časti za žalobu podľa Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu o odmietnutí celého návrhu rozhodovala nezákonná a vylúčená sudkyňa. Rozhodnutie nezákonnej sudkyne považuje dovolateľ za zmätočné, nulité, a preto je potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ale aj rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že žiada, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a zároveň zaviazal žalobcu na náhradu trov konania celkom vo výške 77,29 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu upravuje ustanovenie § 237 a § 239 O. s. p.

Dovoláním z dôvodov uvedených v ust. § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (ust. § 242 O. s. p.).

Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p., dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska.

Podľa ust. § 239 ods. 2 O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa ust. § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým uznesením bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolací súd nevyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Preto proti tomuto uzneseniu dovolanie podľa ustanovenia § 239 O. s. p. nie je prípustné.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. Osobitne sa zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že mu súdy oboch stupňov bez uvedenia akéhokoľvek preskúmateľného dôvodu odmietli

konanie o ním navrhovaných petitoch, upravených podaním zo dňa 09. 09. 2009, čo podľa žalobcu zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ uviedol, že odňatie možnosti konať pred súdom nastalo tým, že jeho upravený petit návrhu na začatie konania zo dňa 09. 09. 2009, bol súdom prvého stupňa odmietnutý s jediným odôvodnením, že návrh nie je v zmysle ust. § 80 písm. b/ a c/ O. s. p. ani žalobou na splnenie povinnosti, ani určovacou žalobou, pričom na doplnenú časť petitu súd neprihliadol z dôvodu podľa ust. § 43 ods. 3 O. s. p.

Podľa ust. § 79 ods. 1 O. s. p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať označenia účastníkov konania v súlade s ich právnym postavením fyzickej osoby, právnickej osoby alebo štátu.

Podľa ust. § 43 ods. 1 O. s. p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania (§ 43 ods. 2 prvá veta O. s. p.). Na iné podanie, ktoré podľa svojho obsahu nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania, ak nie je riadne opravené alebo doplnené, súd neprihliada (§ 43 ods. 3 O. s. p.).

Podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, že tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V prejednávanej veci bol podaný návrh na určenie porušenia práva na príslušný súd, zákonného sudcu a účinný prostriedok nápravy.

V danom prípade Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 02. 11. 2007 č. k. 31Cb 33/2007-42 vyzval žalobcu na opravu a doplnenie náležitostí návrhu, a to, aby presne označil sídlo žalovaného podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra, predložil zápisnicu z valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 28. 11. 2000 a aby presne uviedol v petite návrhu uznesenie valného zhromaždenia, ktorého neplatnosti sa domáha, ako aj obchodnú spoločnosť, o ktorej uznesenie valného zhromaždenia sa jedná tak, aby bol petit návrhu zrozumiteľný, určitý a vykonateľný. Žalobca podaním zo dňa 27. 11. 2007 opravil a doplnil svoj návrh na začatie konania o sídlo žalovaného, pripojil zápisnicu z valného zhromaždenia a opravil petit návrhu tak, že 1. Súd určuje, že žalovaný znemožnil, aby žalobca splnil podmienku podať žalobu na určenie neplatnosti uznesení v petite presne určených, 2. Súd určuje, že uznesenia spoločnosti žalovaného o texte označenom v petite, sú neplatné.

Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 14. 08. 2009 č. k. 42 Cb 127/2008-81 opätovne vyzval žalobcu o doplnenie podania – petitu návrhu na začatie konania zo dňa 17. 09. 2007, a to presnou špecifikáciou toho, čoho sa voči žalovanému domáha, všetko v súlade s ust. § 42 ods. 3 O. s. p. a § 79 ods. 1, 2 O. s. p. Žalobca doplnil (opravil) petit svojho návrhu podaním zo dňa 09. 09. 2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalobca uplatnil svoje základné právo na súdnu ochranu podaním návrhu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., ktorý návrh obsahoval náležitosti určené ust. § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1, 2 O. s. p. Žalobca petit svojho návrhu na výzvu súdu doplnil. Okresný súd neakceptoval toto doplnenie a konanie s poukazom na ust. § 43 ods. 2, 3 O. s. p. odmietol. V odvolacom konaní odvolací súd ponechal bez povšimnutia, že žalobcovi bola súdom prvého stupňa uložená povinnosť doplniť takú náležitosť návrhu, ktorú náležitosť nepožaduje zákon (§ 42 ani § 79 ods. 1 O. s. p.). V tejto spojitosti treba uviesť, že výklad a používanie ust. § 43 ods. 1 a 2 O. s. p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona, alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (Nález

Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002). Dovolací súd zároveň poznamenáva, že nedostatok, o ktorom sa vyjadril súd prvého stupňa, ale aj odvolací súd (nevykonateľnosť žalobného petitu), nemohol byť dôvodom na odmietnutie návrhu žalobcu, pretože takáto námietka sa rieši meritórnym výrokom, a nie procesným rozhodnutím. Z nedostatkov žaloby spočívajúcich v jej nesprávnosti alebo neúplnosti nemožno vyvodzovať ani neexistenciu naliehavého právneho záujmu v zmysle ust. § 80 písm. c/ O. s. p., ktorej procesným dôsledkom po vykonanom dokazovaní môže byť len zamietnutie návrhu.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal aj otázkou, či konanie nie je zaťažené vadou podľa ust. § 237 písm. g/ O. s. p. Dovolateľ v dovolaní poukázal na to, že vec bola pôvodne vedená pod č. k. 19C/67/2007 a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Kataríne Fakanovej, neskôr bola vec zapísaná do oddelenia Cb a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Marte Šašinkovej, ktorá spis postúpila na Okresný súd Nitra ako súdu miestne príslušnému s poukazom na ust. § 85 ods. 2 O. s. p. Po nesúhlase s postúpením spisu a predložení Krajskému súdu v Nitre, tento rozhodol, že miestne príslušný je Okresný súd Bratislava II. a vec bola opätovne pridelená sudkyňi JUDr. Marte Šašinkovej. Podľa dovolateľa bola vec z uvedeného dôvodu rozhodnutá vylúčenou sudkyňou, nakoľko podľa názoru dovolateľa vec nie je obchodnou vecou ale civilnoprávnou.

Podľa ust. § 237 písm. g/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. II. ÚS 283/09 vyslovil, že iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. nezávislým a nestranným sudcom podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky súd treba považovať za „nesprávne obsadený“ aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca, resp. zákonní sudcovia (nález č. k. II. ÚS 136/08).

V danej veci rozhodol sudca určený rozvrhom práce na obchodnoprávnom úseku náhodným výberom po odstránení pochybnosti o miestnej príslušnosti, a preto vychádzajúc z uvedeného konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle ust. § 237 písm. g/ O. s. p. z dôvodu rozhodovania nezákonného sudcu.

Vzhľadom na vyššie uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p. znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Podľa ust. § 226 O. s. p. pre Okresný súd Bratislava II., ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová